

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો
સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ
સેમેસ્ટર ૧ નો અભ્યાસક્રમ

Discipline specific course -Major (Core)

Credit – 04

Paper – I આર્ષકાવ્યમ્

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ - વાલ્મીકિકૃત રામાયણમ્ - અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગાઃ ૭ - ૧૨ પર્યન્તમ્

ઉદ્દેશ: સંસ્કૃતના આદિકવિ ઋષિ વાલ્મીકિ રચિત રામાયણના પરિચય સાથે સંસ્કૃત સાહિત્યમાં નિરૂપિત સમાજ-વ્યવસ્થા તથા નૈતિક મૂલ્યો દ્વારા ભારતીય સંસ્કૃતિનો પરિચય કરાવવો તેમજ પ્રાચીન ભારતીય જીવન દર્શનનો પરિચય કરાવવો જેથી આધુનિક સમયમાં આદર્શ સમાજ ઘડી શકીએ.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ: આદિકવિ અને આદિકાવ્ય રામાયણમ્ - અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગ ૭ થી ૧૨ અંતર્ગત આવનારા વિષયો

Unit – I :

વાલ્મીકિનો આદિકવિ તથા રામાયણનો આદિકાવ્ય તરીકે પરિચય, પદ્ય સાહિત્યની ઉત્પત્તિ, મહાકાવ્ય તરીકે રામાયણની વિશેષતા, રામાયણની સાહિત્ય તથા સમાજ પર અસર, વર્તમાન સમયમાં રામાયણની ઉપાદેયતા

Unit - II અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગ: ૭ , ૮

Unit - III અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગ: ૯ , ૧૦

Unit - IV અયોધ્યાકાણ્ડમ્ સર્ગ: ૧૧ , ૧૨

સંદર્ભગ્રંથો :

1. રામાયણમ્ - અયોધ્યાકાણ્ડમ્ - પૂર્વાર્ધ શ્રીપાદ દામોદર સાતવલેકર
2. રામાયણ ઉત્પત્તિ ઓર વિકાસ - ફાદર કામિલ બુલ્કે
3. રામાયણ ભારતીય વિચાર મંચ
4. Valmiki Ramayana (Vol. I to III) A.L.Gadgil, Shri Ram Kosa
5. The Ramayana Tradition in Asia - સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી
6. સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ - અમૃત ઉપાધ્યાય, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ

R M Patel

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ થી ૨૦૨૫-૨૬ સુધી અમલમાં આવનાર બી.એ. સેમ. ૧ અને ૨ નો

સંસ્કૃત વિષયનો NEP - 2020 મુજબ નો અભ્યાસક્રમ

સેમેસ્ટર ૧ નો અભ્યાસક્રમ

Discipline specific course Major (Core)

Credit – 04

Paper – II રુપકસાહિત્યમ્ એવં પ્રથિતયશસ્ ભાસઃ

કુલ ગુણ - ૫૦

કૃતિ - મહાકવિ ભાસવિરચિતમ્ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્

ઉદ્દેશ: પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત સાહિત્યના પ્રથિતયશસ્ મહાકવિ ભાસની નાટ્યકૃતિ દ્વારા જે તે સમયની સામાજિક, આર્થિક, રાજકીય સ્થિતિ અને તેનું પ્રતિબિંબિત સ્વરૂપ દર્શાવી સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપવો. નાટ્યમંચનક્ષમતાથી ભરપૂર કૃતિના સમગ્ર પાસાનો પરિચય કરાવવો

અભ્યાસક્રમનાં મુદ્દાઓ: મહાકવિ ભાસનું જીવન, કવન, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું શીર્ષક, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ ના દરેક અંકમાં આવતી ઘટનાની ચર્ચા, પાત્રો, કવિની શૈલી, સાહિત્ય પ્રકાર વગેરે

Unit – I મહાકવિ ભાસનું જીવન, કૃતિઓ, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું મૂળ અને ફેરફાર, સાહિત્યપ્રકાર, નાટ્યમંચનક્ષમતાથી ભરપૂર અંક-4 (પ્રમદવનપ્રસંગ) દિગ્દર્શક, અભિનેતા-અભિનેત્રીની અભિનયકલા-કુશળતાનો ઉત્તમ નમૂનો, નાટ્ય શૈલી, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્-શીર્ષક, મહાકવિ ભાસનો મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ, ભાસો હાસઃ, ઉદયન કથા પર આધારિત ભાસની કૃતિઓ

Unit – II- સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૧-૨

Unit - III -સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૩-૪

Unit - IV -સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ અંક ૫-૬

સંદર્ભગ્રંથો :

1. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ - અમદાવાદ
2. સંસ્કૃતસાહિત્યનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ - અમૃત ઉપાધ્યાય, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ , અમદાવાદ
3. દશરૂપકમ્ , સંપાદક-ડૉ. આર. પી . મહેતા ,સરસ્વતી પ્રકાશન , અમદાવાદ
4. સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર - અમદાવાદ
5. મહાકવિ ભાસ - શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્થ પ્રકાશન - અમદાવાદ
6. ભાસનાટ્યચક્ર, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
7. ભાસના રૂપકોનું અનુશીલન, ડૉ. વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ
8. સંસ્કૃત નાટકો નો પરિચય, ડૉ. તપસ્વી નાંદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
9. સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ , સંપાદક -જતીન પંડ્યા, નાથુભાઈ પટેલ ,ગજાનન પુસ્તકાલય ,સુરત

R M Patel